

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Fonetyka i fonologia współczesnego języka polskiego – ćwiczenia II (Ćw. audytoryjne), PG_00150578						
Kierunek studiów	Logopedia (P)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2026 r.		Rok akademicki realizacji przedmiotu		2026/2027		
Poziom kształcenia	jednolite magisterskie		Grupa zajęć		Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć powiązanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym - profil praktyczny		
Forma studiów	stacjonarne		Sposób realizacji		na uczelni		
Rok studiów	1		Język wykładowy		polski		
Semestr studiów	2		Liczba punktów ECTS		1.0		
Profil kształcenia	praktyczny		Forma zaliczenia		zaliczenie		
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Filologiczny -> Instytut Logopedii						
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot		dr Barbara Kamińska				
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu						
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	0.0	15.0	0.0	0.0	0.0	15
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	15		1.0		9.0	25
Cel przedmiotu	Celem zajęć jest zapoznanie studentów z możliwościami wykorzystania wiedzy z zakresu fonetyki artykulacyjnej i fonologii w diagnozie i terapii logopedycznej (m.in. dyslalii), w tym głównie: wykształcenie umiejętności rozpoznania głoski na podstawie zespołu cech artykulacyjnych, oraz rozpoznawania zjawisk w ciągu fonicznym (analiza i zapis tych procesów przy pomocy zapisu fonologicznego), a także opanowanie przez studentów wiedzy na temat rozwoju kompetencji wymawianiowej (w aspekcie normatywnym i patologicznym) u dzieci.						

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[LOGJ5_K01] Jest gotowa do krytycznej oceny posiadanej wiedzy językoznawczej (w tym logopedycznej) i jej modyfikowania i uzupełniania oraz doskonalenia umiejętności zawodowych; jest gotowy do formułowania problemów moralnych i dylematów etycznych związanych z własną i cudzą pracą terapeutyczną.	Efektywnie wykorzystuje uzyskaną wiedzę fonetyczno-fonologiczną do autokontroli własnych i cudzych wymówień.	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja
	[LOGJ5_K08] Efektywnie organizuje swoją pracę na obszarze językoznawczym i logopedycznym oraz krytycznie ocenia stopień jej zaawansowania.	Rozumie potrzebę ciągłego aktualizowania i doskonalenia umiejętności zawodowych.	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja
	[LOGJ5_W11] Posiada wiedzę językoznawczą potrzebną do opanowania języka obcego, kształconego w ramach lektoratu oraz języka polskiego jako obcego. Zna język nowożytny zgodne z wymaganiami określonymi dla poziomu B2+.	Zna możliwości zastosowania wiedzy na temat fonetyczno-fonologicznych aspektów języka w logopedii.	[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja
	[LOGJ5_W02] Zna i rozumie metodologię badań naukowych stosowanych w dziedzinach nauk humanistycznych i nauk społecznych, główne tendencje rozwojowe i fundamentalne dylematy językoznawstwa oraz logopedii, a także teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi w zakresie ich badania i zastosowania do rozwiązywania problemów społecznych.	Zna możliwości zastosowania wiedzy z fonetyki i fonologii w logopedii.	[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja
	[LOGJ5_W01] Ma uporządkowaną, pogłębioną i rozszerzoną wiedzę oraz zna na poziomie rozszerzonym terminologię z zakresu językoznawstwa i logopedii (w tym wybraną terminologię w obcym języku nowożytnym).	Zna terminologię z zakresu omawianych zagadnień fonetyczno-fonologicznych oraz logopedycznych, konieczną do diagnozowania i prowadzenia w przyszłości terapii zaburzeń wymowy	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja
	[LOGJ5_U01] Potrafi rozróżniać orientacje metodologiczne w badaniach naukowych, wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i integrować informacje z zakresu językoznawstwa (w tym logopedii) z wykorzystaniem różnych źródeł, dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych (ICT) w celu formułowania na tej podstawie krytycznych sądów, rozwiązywania złożonych problemów oraz realizowania w sposób innowacyjny zadań.	Potrafi prawidłowo analizować i interpretować zjawiska z zakresu fonetyki i fonologii współczesnego języka polskiego, umie wyszukiwać, selekcjonować, analizować, interpretować i użytkować informacje fonetyczno-fonologiczne z wykorzystaniem różnych źródeł i sposobów.	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU2] prezentacja/projekt/referat/ raport [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[LOGJ5_U03] Posiada umiejętność interpretowania, analizowania przyczyn i przebiegu procesów oraz zjawisk językowych i komunikacyjnych, merytorycznego argumentowania z wykorzystaniem własnych poglądów oraz poglądów innych autorów, formułowania wniosków oraz tworzenia syntetycznych podsumowań z wykorzystaniem właściwej terminologii z zakresu językoznawstwa, socjolingwistyki i etnolingwistyki oraz nauk medycznych, istotnych w logopedii.	Potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę fonetyczno-fonologiczną i wykorzystywać ją do interpretacji określonych faktów językowych w normie i patologii, dokonywać oceny wymowy pacjenta oraz analizować wpływ wymowy (normatywnej, błędnej i patologicznej) na błędy w zapisie	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna

	<table><tr><td>Efekt kierunkowy</td><td>Efekt z przedmiotu</td><td>Sposób weryfikacji i oceny efektu</td></tr><tr><td>[LOGJ5_W20] Rozumie w pogłębiony sposób system fonetyczno-fonologiczny języka polskiego, z uwzględnieniem znajomości norm ortofonicznych oraz poprawności językowej.</td><td>Ma pogłębioną wiedzę o systemie fonetyczno-fonologicznym języka polskiego, z uwzględnieniem znajomości norm ortofonicznych, ukierunkowaną na zastosowanie praktyczne.</td><td>[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja</td></tr></table>	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu	[LOGJ5_W20] Rozumie w pogłębiony sposób system fonetyczno-fonologiczny języka polskiego, z uwzględnieniem znajomości norm ortofonicznych oraz poprawności językowej.	Ma pogłębioną wiedzę o systemie fonetyczno-fonologicznym języka polskiego, z uwzględnieniem znajomości norm ortofonicznych, ukierunkowaną na zastosowanie praktyczne.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja
Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu					
[LOGJ5_W20] Rozumie w pogłębiony sposób system fonetyczno-fonologiczny języka polskiego, z uwzględnieniem znajomości norm ortofonicznych oraz poprawności językowej.	Ma pogłębioną wiedzę o systemie fonetyczno-fonologicznym języka polskiego, z uwzględnieniem znajomości norm ortofonicznych, ukierunkowaną na zastosowanie praktyczne.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja					
Treści przedmiotu	Alfabet fonetyczny w wersji sławistycznej i międzynarodowej (IPA). Transkrypcja fonologiczna tekstów w wersji sławistycznej. Podstawy transkrypcji w IPA. Rozpoznawanie głosek na podstawie schematów. Głoski w ontogenezie mowy. Zjawisko polimorfizmu głosek i jego znaczenie w praktyce logopedycznej. Realizacje gwarowe głosek tzw. trzech szeregów. Zjawiska koartykulacji. Metoda przekształceń fonetycznych i jej zastosowanie w terapii logopedycznej. Fonetyczno-fonologiczne uwarunkowania wybranych błędów ortograficznych.						
Wymagania wstępne i dodatkowe	Brak wymagań wstępnych.						
Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej				
	prezentacje	51.0%	50.0%				
	kolokwia	51.0%	50.0%				
Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	Dukiewicz L., Sawicka I., Fonetyka i fonologia, Wydawnictwo Instytutu Języka Polskiego PAN, Kraków, 1995. Lorenc A. (2014). Wymowa normatywna polskich samogłosek nosowych i spółgłoski bocznej. Warszawa: Dom Wydawniczy Elipsa. Rocławski B. (1986). Zarys fonologii, fonetyki, fonotaktyki i fonostatystyki współczesnego języka polskiego, skrypt UG, Gdańsk. Rybka P. (2015). Międzynarodowy alfabet fonetyczny w sławistyce, Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, Katowice. Szpyra-Kozłowska J. (2002). Wprowadzenie do współczesnej fonologii, Wydawnictwo UMCS, Lublin. Wierzchowska B. (1980). Fonetyka i fonologia języka polskiego, Ossolineum, Wrocław. Wiśniewski M., Zarys fonetyki i fonologii współczesnego języka polskiego, Wydawnictwo UMK, Toruń, 1998. Portal edukacyjny polskiej fonetyki stosowanej w zakresie normy i patologii mowy (http://fonem.eu)					
	Uzupełniająca lista lektur	Łobacz P. (1996). Polska fonologia dziecięca, Wydawnictwo Energeia, Warszawa. Milewski S.(1997). Frekwencja fonemów w tekstach mówionych dzieci w wieku przedszkolnym, Logopedia 24, 1997, 67-83 Milewski S.(1999). Lingwistyczne i dydaktyczne aspekty analizy fonemowej, Wydawnictwo UMCS, Lublin. Rocławski B.(2001). Podstawy wiedzy o języku polskim dla glottodydaktyków, pedagogów, psychologów i logopedów, Glottispol, Gdańsk. •					
	Adresy eZasobów						
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	Definicja, rodzaje i konsekwencje koartykulacji. Zapis fonologiczny tekstu.						
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy						

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.